

— Լճերի գառնե պուլունհան շու
չիմախքի գափղնս վե ույղունսուղնս
իւզէրինէ , Տրանսըզ զազէ թալարըն
սոս պուլունհան պիր ուզուն տիգգա
թէ շայան պահասա , է հալինին նէ
աճախիպ , պիր տինտէ վե պիր միլէթ
կիպի պուլունսու գլարը թապտիրտէ ,
պիր գըսմը իրիսիյանձա ինսանիւ

յէթի թանձրամպտէ օլուպ, վէ տի. կէր գըսմը իսէ, խրիթիանըզա վէ ինսանիյէթ մուզայիր օլարապ, վահ. շիճէ էսիրլիյէ իթիպար իթմէք իտ. տասսընտա կէզմէքտէ, վէ շու սէ. պէպտէն շունձա գանլար տէօթիւլ. մէնին իւզէրինէ տէրին թէֆէքթիւլ. լէրէ կիրտիկինտէն, ճէնուպ թարա. ֆընըն շու պարպարըզընը, զաթէն իթիթիլէն եանի, շու պիզիմ Հայարա 30 սէնէտէն պէրու մէզհէպ վազ իթմէքտէ օլան Նըրիցական Սիսիօնար. լարտան ալմը օլուպարը թէրպիյէ վէ մալիւմաթէ համլ պիրլէ,

«Իւրիթիթիլէր կէրչի չալըզկան ատէմէր օլուպ, զայէթ իւլ զայէ միւթէաստիպ օլուպտան պաշգա, բօլիթիպաձա սէրպէսթիյէթէ հէր նէ գատար արզուքէչ իսէլէր տէ, շախս սէրպէսթիյէթիյէն տախի օլ գատար տիւլմէն տիրլէր:

«Իւրիթիթիլէր օլ գատար սօֆու վէ միւթէաստիպ ատէմէր տիրլէր քի, քէնտիլէրին Գօթ պէթ թապիր իթտիթլէրի գալանին քիթապընանէ. զարէն, պիր ատէմ բազար կիւնլէրի զէվճէսի եանընա կիթմէտիթտէն պաշ. գա, պիր եէրտէ գօշմամալը, պաղ. չէլէրտէ վէ սայիր թէմաշակեանլար. տա կէզմէմէլի. անձագ աղըր աղըր եէօրիւլէրէք քիլիսէյէ կիթմէլի. քէ. զալիք Նըրիցական օլան Նըրիթէսթան բազար կիւնիւ եօշուլուգ իթմէմէ. լի, եէմէք բիշիւրմէմէլի, սիւբիւրմէ. մէլի, հաթագ եաբմամալը, սագալ. քէսիպ վէ թրաշ օլմամալը, օյնամա. մալը, կիւլմէմէլի, շարգը պէսթէ չաղըրմամալը, վէ կէմալթ թապիր իթտիթլէրի պիր ճինս աղըլ թամպու. լարտան պաշգա չալըլ չալմամալը. ճէմլյէթ իշինտէ էնֆիյէ վէ թիւ. թիւն իշմէմէլի: Պու եասագլարա օլ գատար տիթգաթ օլունուր իտի. քի, հաթթա պուլնտան պիր գաշ. տէնէ էվիլէ գատար, Պօթթըն շէհ. ըրնտէ բազար կիւնլէրի եօլտա սի. կարա իշինտէն 5 թալէր ճէրիմէ ա. լընըր իտի ուտէր:

Պէջլէ հէր քէսին սէրպէսթիյէ. թիւնի էլինտէ ալըպ, հայլան սըրա. սընա սօգտուգտան սօնրա՝ էլինտէ. քի սօֆուլուգ սօբասըլա իւզէրինէ հիւքմ իթմէք սէվտաօրնտա կէզէն տտամլարա, պիր թազըմ սէրպէսթ պէջիւլիւլ Հայարըն, քէնտի հիւս. նի ըրղալարըլա կիտիպ էսիր եաղը. մալարը, հատտէն զիյատէ էսէֆ ու թէաձիւպ օլունաձագ պիր քէյֆի. յէթ տէյլ մի տիր:

Կէրչի ծնունտա սօնուհու կէօրէ. ճէյիլ, ֆէգաթ, միլլէթիմիզէ մէք. թէպ լաղըմ տըր մէքթէ'պ:

— Իսթա հաղըթթէրինին գալ

պինի գալանտարապ, պիր թազըմ շարթար իլէ, Նիսանըն իթալիա գը. թալիյէթիյէն տայիր, Իարլամէնթօ թարաֆընտան պիր լայիհա գալէմէ տընըպ, միւշարիլէյհ հաղըթթէրինէ թազթիւմ, վէ Նըրանտա իմէրաթու. ըունուլ տախի շու պապտէ իլէվտա. սուլթու թալէպ օլունմալ իսէ տէ, արզու օլունան մաքսէտէ մուվաֆ. ֆագ օլունամամըլ տըր:

— Վարչավա հալեա քի.իսէլէրին գաբալը թուլթա ըմսըր սէպէպինտէն, մահէլլի մէզպուր սէրպիսթօրտու. թէվգըֆ գըլլիմըլ օլուպ, վէ շու մէզհէպճէ հաղ արէթթէրին իսէ, Իա. բա հաղըթթէրինին զիյատէսիյէ մու. ճիպի էսէֆիլտէն պուլունմագտէ իմիլ:

— Իթալեանըն պաղը թարաֆըրըն. տա, պաղը գըյատէ նէզարէն Նաթօ. լի գրալը վէ Իսթա հաղըթթէրինին թէվգըֆի ի. զըն, թազըմ թազըմ էզգըլանըն, տէօրթ թարաֆը թա. ճիզ իտուպ, իսթիլալ թօլուլմու. էքաթթէրի, վէ նիշէ եէրլէրին զա. ըար վէ խասարաթընը պոյիս օլուպ. լարը էքսիք տէյիլ իքէն, շիմտի, իշի հայտուլուղա վէ խըրաղըզա չէ. վիտիթթէրինտէն, պու կիւնլէրտէ, պիր թազըմլարը, ժէնէրալ իսթի վէր. տիրլէրի Շիսլիս նամ սէր էզգըյա. ըէհպէրլէրի օլուպալ հալտէ, Գա. թէլլիւլլիս քէջիլիւլ պասըլ թա. լան վէ վիրան գըլուգտան պաշգա, մէրգուլմուլ եալլէրլէրինտէն պիրի. սի, Գաթթօթթէր քաբասը պուլու. նան 90 եաշընտա պիր զէվալը իս. թիպարը սիւրիւթթէրէք տաղարա կէօթիւրտիւթտէն սօնրա, ֆամիլ. եասը թարաֆընտ, «ճանընա գըյա. ըրըլ» տէյէրէք թէհտիտանէ խապէր. լէր կէօնտէրիպ, 5 պին ատէտ տիւ. գա (150 պին զուրուլ գատար) իս. թէտիկի, Իթալեա զաղէթալարըն. տա օգունմագտէտիր:

— Իսթիս Նիմէրաթթօր հաղ. ըթթէրի թարաֆընտան, ()թթօ Սթիւլ. նամ պիր էհլի հէյյէթ զա. թա, Լըրաատ տաղընտա պիր բու. սատիկեան եաբըրապ եըլըզար. քէշֆ ու թէֆթիլ օլունմագ իւզըն 125 պին ֆրանգ վէրիլմիշ իտուկի. զաղէթալարտա օգունմագտէ տիր:

— Իմէրաթթըրա խըրաթ իթ. տիրտէն սօնրա ալիլ տիւլմիւլ ալթար իթթօպուրկտա պիր խաս տիրտա պէսլէնիլտիթտէն պաշգա, էօլտիւթթէ. ըրնտէ տախի խասթէթէն անլէր իշին պուլունան մէզարթիթանէ տէֆն իտի. լէրէք, իւզէրլէրինէ տիրաթթէրի թաշ. լարըն իւզէրլէրինէ իսէ հէր ալթըն աաղ. նը, եաշընը վէ գանլի իմէրաթթօրա խըրաթ իթթիկին եազարըր իմիլ:

Իկէր տիւնեա խալգ օլունալըտան պէրու, հէր հիւքմտար քէնտի էհա. լիսինի աթարը գատար սէվմիշ վէ գայըրմըլ օլա, վէ էհալի տախի շու հալինին ֆարգընտա պուլունտա խի. տիւնեատա շիմտիքի սէֆալէթին եիւզտէ պիր տէրէճէսի պուլունմագ խի տէյէպիլիլ:

Պու բաղար կիւն Պէյօղըլ թու. զալան խորհուրդունտան, 35-38 եա. շընտա, պիր կէօլիւ. շաշիճէ, արգա. տընտա սալթա, տիլլիտէ բիրթիլի շալիար, պէլինտէ պիր շալ գուշագ, պաշընտա պիր քիւլիւք վէ էյրի ֆէս, սաշար ճօլիսօլարի եալըլըլ, այադ. լարտա գըրմըլ չօրապար, հէյյէ. թիւտէ պիր հօվարտա վէ եախօտ պիր չալիլըլալ ալամէթթէրի կէօրիւլ. մէքալ օլուպալ հալտէ, թաշալը պիր աալէմի, միւթալը վէ եասագճը պէրապէր օլուպ, վէ չօրապճա զաս. թիլէ մէքթէվինէ կէօթիւրիւլտիւկիւ. կէօրիւլմիւլ, վէ մէրգուլմուլ իսէ, պիլա ֆիւթուր, վէ եիւքսէք սէս ի. լէ, «նէ իսթէրթիլ պէնտէն, պէ. նիմ գապահաթթիւլ նէտիր, պըրապը. նըլ պէնի. . . քէք իլի, հայտէյիլիլ կիտէլիմ. նէ օլունալ, պըլպըլմըլ, պաշգաթը պէնիմ գունտուրամը չալ. մըլ իտի, պէնտէ պաշգաթընըքիլի կիլմիշ կիտէր, վէ այաղըմա ուլմա. տըլընտան, ծնու սաթըրտա պիր պաշգաթընը ալմագ իւզըն իքէն, գունտուրանըն սահիպիթաթ կէլմիշ. էլիմտէն ալմըլ, վէ պէնտէ վէրմիլմ. տիր. . . » տէյու պաղըրմաալ իշի. տիրլիլ տիր:

Թէճէսաթիւս իտէնլէրին անլըրը. նա կէօրէ, պիր վագըթտան պէրու Պէյօղըլ քիլիսէսինտէն արալըպ ա. ըալըպ գունտուրա խըրաղըլըլարը վուգու պուլունագտան պաշգա, պու բազար տախի 3-4 շիֆթ գունտուրա զայպ օլուպալ, վէ մէրգուլմուլ իսէ զաթէն ետէպիլլիթտէ մէհուրճա պիր տիւրիլէր պուլունտուլու թէ. պէյիւլն իթմէկին, ճիւզիճէ թէրպի. յէ, վէ պիր.քէֆիլէ բալթտէն սօնրա, պիր գաշ սաաթտան պըրապըլմագ իւզըն, գաբալը պիր մահէլլտէ, թու. զալան խորհուրդ թարաֆընտան ին. սաֆ ու մէրհամէթէ ըլլաթէն թէվ. գըֆ գըլընմըլ իսէ տէ, մէրգուլմ. պուլունտուլու մահէլլին գաբու. սուհու գըրմալէ չըգըլըլտան պաշ. պա, Սըլթարա վէ Լաալիլըլարա ֆէնա սուրէթտէ քիւ. ֆիւրլէր տա. խի իթտիկինտէն, մէքթէվ թէսլիլ օլմասընըն միւնասիպ կէօրիւլտիւկիւ. անլաշըլմագտէ պուլունմալ տուր:

Վէրգուլ խըրաղըլն իտիլ խաթըր. մըլտա գալմամըլ իսէ տէ, էլլէրին.

տէ հաճիլիք ալամէթլէրի կէօրիււ միւշ օլուպ, խաթըրմըպա խիւթուր իթախիկնէ նէզարէն, կէչէն սէնէ կէտիկ բաշա քիլիսէսինտէ սախի գուշուրա խըրըզըզը իլէ թու թուլարապ, ավուտա տիզ իւթիւ օթուրթուրուլուպ, ճէօմսաթա կէօսթէրիկէն աաէմին հէյէթ ու հա րէքէթինճէ, եինէ մէրգոււմ օլմսոր իհթիմսլտէն պուլունմապտէ տիր:

— Պու կիւնլէրաէ, Պէյօզլու վէ խաթթէյ տէրիգանլըլարը իւզէրինտէ, իւմէնիճէ թէաթրօ աշմապ իւղրէ պիր արզու վէ պիր զայրէթ կէօրիււ մէքտէ օլուպ, վէ զանն խտէրիզ քի, եապըն կիւնլէրտէ մէնղիլ մապսէտ լէրինէ վասը պիրլէ, մէմուշիյէ թի միլլէթիմիլին հուսուլլըլէ քէսպի իթիթիսար իտէճէքլէր տիր:

Լըրգ, մուզիգա վէ թէաթրօ հապգընտա պաղը միւթալամըղը պէ. յան իթմէք իսթէր իտէք տէ, տիկէր տէֆայէ թէքք իտէրիլ:

110 Նոմբօթան պագըլէ:

ՄԻ Ի Դ Ա Ն Ա Ս

Հայտէ պիր տագըգա իչին շու ֆաաիտ իթիգատը ճայիզ կէօրէրէք. ինսանըն զէնկին եախօտ ֆագըր օլ մասընը Նլլահըն իրատէսինէ համլ իտէլիմ, ֆէգաթ շու զէնկինլիք տէ նիլէն շէյ նէ տիր. ինսան էվլատընըն էմէք վէ զտհմէթի մահսուլունտէն պիր եէրէ թօթլանմասը տէյիլ մի տիր. իմտի, էկէր հէքքէս զահմէթինէ կէօ րէ մահսուլունտ ալաճապ իտէ, պուշուտ Նլլահա պիր գըմէթ ֆիւլ լան գալմայըպ, անճապ Նլլահըն ին սանա պախը իթմիլ օլտուղու ապլու ֆիրասէթին վէ գուվլէթին սէմէրէ. սինէ նայիլ օլմուշ օլուր. վէ օլ վա գըթ շիմաթի գատար, զէնկինլէր եանընտա զէնկինլէր թօթլանմապ. եօք է կէրչի պիր թագըմ քէսանըն զահմէթի մահսուլուն պիր աաէմին եանընա թօթլանարապ զէնկին օլա ճապ իտէ, պիլ օլ զէնկինլէր Նլլա հըն օլ աաէմէ վէրտիկի գըմէթաիր տէյէմէյիպ, անճապ քէնտի, կէօլ ա չըգըզը, թէտապիրի, հիլէլի վէ պի նապէրին տիրայէթի մահսուլուն տուր տէրիզ. զիրա, պիր թագըմ ֆուգա. րանըն հապգընը ալըպաա, գըմէթ իսմիլէ եալընըզ պիր քիլիլի վիլէ. րէք, անը իգպաղար իչինտէ զարգ իտուպ, վէ նիլլէլէրի քէնտի հապգ. լարընտան մահրոււմ պըրապարապ պա. յիսի սէֆալէթլէրի օլմապ, Նլլահա տալէթիւշան հաղըթլէրինին շա նընտան օլամապ:

Քէզալըք տէվլէթլէր, էհալինին սէրվէթ ու սէաաթլինէ լաղըմ կէ. լէն մէքթէպլէրի մէտրէսէլէրի քէն.

տիլէրի քիւշաա իթմէյուպ, իճապ ի տէն մոււպէնէթի տիրիլ իթմէզլէր վէ էլզէմիլէթտէն պուլունտէն զայրէթ ու միւքեաֆաթա հիմմէթ իտէրլէր. ֆապրիգալարը վէ եօլարը քէնտիլէրի եաթուրմայըպ, ֆէգաթ, էօլլէ իս լահաթա թէչէպալիւս իտէն շիրքէթ. լէրէ զայրէթ վէ իսթիյապ վէրիլլէր:

Կէրչի պիր տէվլէթ անճապ տէվ լէթճէ իսլահաթ իլէ մէշղուլ պու. լունմալը իքէն, ֆարը իտէլիմ քի, էհալիլլէ լաղըմ կէլէն իսլահաթլը տա. իսի տէր իւհտէ իլլէսին. պուշուտն նէ մէնֆաաթ հաալը օլապիլիւր, տէվ լէթ օլ իսուսուստա սարֆ իտէճէկի ապճէյի եինէ էհալիլտէն ալաճապ տէլիլիտիր. վէ լաղըմ կէլէն էհիլ լի. յապաթ զէվաթը եինէ էհալիտէն իսթիլլէճէք տէլիլիտիր. պուշուտն տա գաթիլտալար, զաթէն էհալի հէր իսուսուստա տէվլէթէ եարտըմ վէ մոււպէնէթ իտէճէք իքէն, քէն. տի իլլէրինի տախի թագըմըլա տէվ լէթէ եիւլլէտիպտէ քէնտիսիահմապ ահմապ, թէնպէլ թէնպէլ վէ ճա. հիլ ճահիլ եապանիլէր կիպի սու. րուպ պէքլէմէք հապգանիլթաթէն միտիր, վէ միւմքին միտիր:

Խայր իայր, տէֆաթէն սէօլլէ. րիզ, պու ալէմտէ հէր քէս քէնտի թարաֆընտան ալիմ վէ զէնկին օլ մոյա չաղըզըպ, նէ Նլլահա վէ նէտէ տէվլէթէ եիւք օլմամալը տըր. հաթ. թա հէր աաէմ եանի էհալի, Նլլա. հա վէ տէվլէթէ եիւք օլմամալտան պաշգա, կէրէք ինտէլ Նլլահ վէ կէ. րէք նէգաթ տէվլէթ մապպուլ վէ միւթէպէր սայըմապ իչին, տէյիլ եիւք օլմալը, իլլա, հէր կիւն վէ հէր սաաթ, կիւնտիլին ֆէլթըթլէ. լէրէ ուղըրայարապ ֆապըր տիւշէն. լէրէ Նլլահ աշգընա վէ տէվլէթ վէ միլլէթ շէրէթիլնէ իմտաա ու մուա. վլէնէթ իթմիլի տիր. զիրա, Նլլա. հըն տախի էմր ու թէնպիհի անճապ պուտուր:

Ը իմալի գատար, հէր քէսին անճապ ալլու ֆիրասէթի վէ զայ. րէթ ու զահմէթի սայէրինտէ զէն. կին վէ րահաթ օլմալա չաղըճաալը իւզէրինէ ճիւղիճէ պէյանտէն սօնրա, սահիհ զէնկինլէր նէ տիր վէ նաթը օլապիլիլին իւզէրինէ տախի պիրապ սէօլլէյէլիմ:

Չ կէնկինլէր տիմէքլէ, սաաթէճէ սէօլլէյիլտէ, ալթուշ, կիւմիւշ, ին. ճի, էլմաա վէ սայըրէ անլաշըլաճա. զը աշիքեար տըր, վէ հապըգաթէն տէ զէնկինլէր տիր. ֆէգաթ, աալը իլլէ զէնկինլէր պուշուր օլմայուպ, իլլա իքինճի զէնկինլէրէր տիր. ին. սան էվլատը իչին իլլէ զէնկինլէր սապ. լըպ, իլմ ու հիւնէր, արզու, զայրէթ

վէ զահմէթ, վէ պուշուր իլլէ պէ. րապէր թօթրապ տըր: Ինսանլարտա. սաղըպ, տիրայէթ, արզու, զայրէթ օլմամալաճա, վէ քէնտուսի իչին պիր իաղինէ կիպի պուլունտն միւպարէք թօթրաղը զահմէթ չէքիպ գարըշտըր. մաալըճա, նէ ալթուշ, նէ կիւմիւշ, նէ տէմիր, նէ էլմաա, նէ իքէք, նէ բամպուպ, նէ պուղտայ, նէ էթ, վէ նէ տէ օթ, հիլ պիր շէյէ մայիք օլմայուպ, եապանի թայիֆէլէր մի. սիլլու, գըշ վէ եազ, տէնիգաթ վէ գարաաա ալլար արգասընտա կէպիպ, վէ օրմանլար տալաշարապ, վէ պիր պիրինին էլլինտէ օլանը գաթմաղա չաղըշարապ եարը աճ վէ եարը թօգ. եաշայաճապարը, վէ պէօլլէ շէհր. լէրտէն, թէմիզ էլլիսէլէրտէն, նէ. ֆիս թաամլէրտէն, րահաթ էօմիւր. տէն, վէ շիրքէթի ինսանիլէնին լէզայիլ ու տույըլըլարընտան պիւ. թիւն պիւթիւն մահրոււմ գալաճապ. լարը կիւնէշ կիպի պէտիհիտիր:

Հաղըր բարա չափուպ թիւքէնիր տէրլէր մէշուր պիր քէլամ տըր. Պիր աաէմ արտտան գաղանմալէ չա. լըճմայըպ, անճապ էլլինտէ պուլունտ. նը սարֆ իլլէտիկի թագտիրտէ, էվ. վէլ ու ախըր սօնու զարուրէթտէ գարար գըլաճալը աշիքեար օլտուղու միտիլու, պիր էհալի տախի արտտան զէնկինլէր հուսուլլինէ հէվլէս իթմէ. յիպ, անճապ իսրաֆէ չըգըշտըրը հալտէ, ապըպէթի մուսիպէթտէ իրթամ պուլաճալը հիւվէյտա տըր. Քէզալըք, պիր աաէմ իրաալընտան զիյաաթ մէսարիֆ իթտիկի սուրէթ. տէ, իֆլաաթ չըգաճալը շիւքէսիլ օլտուղու միտիլու, պիր էհալի տա. խի միւսրիֆլիլի էլլէ ալարապ, իրա. տընը մէսարիֆաթընա ույտուրամա. սըղը թագտիրտէ, կիւն պէ կիւն սէֆալէթէ տիւշէճէկի պի իլլէրպահ տըր:

Տիւնէաաա նէ գատար ինսան վար իտէ, տիպ ու իթա պաղը իլլէ ճիւմլէսի սիլը պիրինէ պաղը օլուպ, շու ումումի Պաղար եէրինտէ, քիմի. սի. քէտար իլլէ, վէ քիմիսի սաախի զա. րար իլլէ կէրու տէօնմէքաէ տիր:

Կէրչի քէտար ու զարար ինսան ի. շին օլուպ, քէտար իթտիկիմիլ վապըթ տէվլինիպ տէ, զարար իթտիկիմիլ վա. գըթ իւմիս քէսիլլիլինէ տիւշէք լաղըմ տէյիլ տիր. ֆէգաթ կիթտիկի Պաղարտան հէր վապըթ զարար իլլէ տէօնմէքաէ, տայանըլըր տէրու տէյիլ տիր:

Տիւնէա Պաղարընտա հէր վա. գըթ զարար իլլէ տէօնմէք, հէման 20-30 տէնէաէն պէրու, պիղիմ էհա. լիմիլ իչին ումումի պիր ֆէլթըթլէ օ. լուպ, եա հէր տէֆաաթ, պապա. ու

